ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί θεωρούν το χιούμορ αναγκαίο στη σχολική ζωή, επειδή θέλουν να

- ενισχύσουν το παιδαγωγικό κλίμα
- κινητοποιήσουν το ενδιαφέρον των μαθητών τους
- αμβλύνουν τις διδακτικές εντάσεις
- βελτιώσουν τη μαθησιακή διαδικασία
- αισθανθούν άνετα, δίνοντας νόημα στη διδασκαλία τους.

Άλλοι, όμως, το αποφεύγουν, καθώς θεωρούν ότι το χιούμορ

- θα τους εμποδίσει να ελέγξουν την τάξη τους
- είναι περιττό, αφού ο διδακτικός χρόνος είναι ασφυκτικός
- είναι ασύμβατο με την προσωπικότητα ή/και την ιδιότητά τους
- δεν βελτιώνει την αλληλεπίδραση δασκάλου μαθητή.

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

- Στην πρώτη παράγραφο του Κειμένου 1 ο συγγραφέας εισάγει τον αναγνώστη του στο θέμα, δηλαδή στην επίδραση του χιούμορ στη διδασκαλία, μέσω της σύγκρισης-αντίθεσης. Συγκεκριμένα, αντιπαραβάλλει την αντίληψη που υπήρχε για το θέμα του μέχρι πριν από λίγα χρόνια με αυτήν που επικρατεί σήμερα, για να τονίσει την αλλαγή που έχει επέλθει, ότι δηλαδή πλέον στις μέρες μας θεωρείται πως το χιούμορ επηρεάζει θετικά τη διδακτική διαδικασία.
- Με αυτόν τον τρόπο, προσελκύει την προσοχή του αναγνώστη, υπογραμμίζοντας ότι θα παρουσιάσει μια νέα αντίληψη για το διδακτικό χιούμορ, που έρχεται σε ρήξη με ό,τι ίσχυε μέχρι τώρα.

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

- Το μήνυμα διατυπώνεται με βεβαιότητα στα ακόλουθα χωρία:
  - «Η αντίληψη αυτή έχει αλλάξει…» (1η παράγραφος)
  - «Ένας πρόσθετος λόγος είναι ότι δεν έχουν πειστεί για τις θετικές επιδράσεις του χιούμορ στις διαδικασίες της διδασκαλίας και της μάθησης.» (3η παράγραφος)

Και στις δύο περιπτώσεις ο συγγραφέας χρησιμοποιεί την οριστική έγκλιση («έχει αλλάξει», «είναι», «δεν έχουν πειστεί»), με την οποία εκφράζεται κάτι το πραγματικό, βέβαιο και αναμφισβήτητο. Η βεβαιότητα υπογραμμίζεται και με τη χρήση του ενεστώτα («είναι»), που δηλώνει ότι κάτι γίνεται στο παρόν εξακολουθητικά (άρα βέβαια), αλλά και του παρακειμένου(«έχει αλλάξει», «δεν έχουν πειστεί»), με τον οποίο δηλώνεται ότι κάτι έχει γίνει στο παρελθόν και παραμένει συντελεσμένο (άρα οριστικό) τη στιγμή που παρουσιάζεται.

- Η βεβαιότητα μετριάζεται στα ακόλουθα χωρία:
  - «Ορισμένοι εκπαιδευτικοί φαίνεται να το χρησιμοποιούν…» (2η παράγραφος)
  - «Οι εκπαιδευτικοί, από την άλλη, που αποφεύγουν το χιούμορ στη διδασκαλία ενδεχομένως το κάνουν για πολλούς και διαφορετικούς λόγους.» (3η παράγραφος)
  - «Είναι, επίσης, πιθανό να πιστεύουν ότι το χιούμορ συνιστά μια έμφυτη ικανότητα…» (3η παράγραφος)

Και στις τρεις περιπτώσεις ο συγγραφέας χρησιμοποιεί λέξεις, ένα ρήμα («φαίνεται να»), ένα επίρρημα («ενδεχομένως») και μια απρόσωπη έκφραση («είναι πιθανό να»), για να τονίσει ότι δεν είναι απόλυτα βέβαιος για αυτό που γράφει. Επιπλέον, με τη χρήση της υποτακτικής («να το χρησιμοποιούν», «να πιστεύουν») εκφράζεται πιθανότητα. Με αυτόν τον τρόπο, μετριάζει τη σιγουριά του, προκειμένου να μη φανεί δογματικός και απόλυτος.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

<u>Ενδεικτικοί άξονες της απάντησης:</u>

- Ο αφηγητής θα επιθυμούσε η θετή αδελφή του να διαθέτει σωματικές, πνευματικές και ψυχικές αρετές, με βάση τα κοινωνικά πρότυπα που επικρατούσαν στο εξωτερικό, όπου είχε σπουδάσει («Ἀλλὰ τὴν ἀδελφὴν… ὅπου ἔζων μέχρι τότε»). Γι’ αυτό νιώθει έκπληξη και απογοήτευση, όταν διαπιστώνει ότι η Κατερινιώ έχει μόνο ψεγάδια. Την αντιπαθεί και την απορρίπτει, παρακαλώντας τη μητέρα του να τη διώξει, επιβεβαιώνοντας έτσι την αγάπη της προς εκείνον («Δός το πίσου, ἂν μ' ἀγαπᾷς.»). Η αντίδρασή του είναι εγωιστική, επιθυμεί μία θετή αδελφή που θα ικανοποιήσει τις δικές του επιθυμίες και θα ανταποκριθεί στα κοινωνικά στερεότυπα για τη γυναίκα.
- Ο/η μαθητής/μαθήτρια καλείται να εκφράσει ελεύθερα την προσωπική του/της συμφωνία ή διαφωνία με τη μητέρα, που υπεραμύνεται της επιλογής της. Φαίνεται να κυριαρχείται

από το συναίσθημα, καταρρίπτοντας όλα τα στερεότυπα που καθορίζουν την επιλογή του υιοθετημένου παιδιού («Καί τί φταίγει… εἶναι ἀδελφή σας!»).